

τὴν διάκρισιν ἐκάστου διεσθαρμένου; Ὅτι ἐγείρω ἐγὼ ἔρχεται αὐτὸς καὶ τὸ κρημνίζει;

Κανείς μὴ μοῦ δυσχυρισθῆ ὅτι ἡ βωμολογία, ἡ ὕβρις, δὲν δύναται νὰ βλάψωσι τὴν ἀθάνατον καρδίαν.

Ποῖον ποταμᾶκι, διότι ῥέει διαφυγῆς, δὲν θολοῦται ἂν διέλθῃ δι' αὐτοῦ λύκου ποῦς;

Καὶ ἔπειτα ἀφοῦ ἡμεῖς οἱ γονεῖς ἀγωνιζόμεθα νὰ ἐμβάλωμεν τὰς ἀρχὰς τῆς ἠθικῆς, τὰ ἀξιώματα τῆς ἀρετῆς εἰς τὰς ψυχὰς τῶν τέκνων ἡμῶν, διὰ νὰ καταφεύγωσιν εἰς αὐτά, ὡς εἰς ἀποθησαυρισμένας οἰκονομίας, ἐν στιγμαῖς ἀνάγκης, ἐν ταῖς δυσχερεῖαις τοῦ βίου, πῶς νὰ μὴ φοβώμεθα ὅτι αἱ αἰσχυραὶ ἰδέαι, καὶ ἂν οὐδόλως ἐπηρέασαν τὸν χαρακτῆρα αὐτῶν, καὶ ἂν δὲν ἔδωκαν διάφορον τροπὴν εἰς τὰς διαθέσεις καὶ εἰς τὴν θέλησίν των, δὲν θ' ἀνακινήθουν ἐν αὐτοῖς ἐν ταῖς στιγμαῖς ἠθικῆς διαταράξεως αὐτῶν, δὲν θ' ἀνέλθῃ εἰς τὴν ἐπιφάνειαν ὅ,τι μένει ἐν τῇ ὑποστάθμῃ.

Ἄλλ' ἐκτὸς τῆς προφορικῆς κακοηθείας ὑπάρχει καὶ ἡ γραπτὴ κακοῦθεια. Verba volant scripta manent! Ἐπιγραφαὶ μεγάλοις χρωματιστοῖς γράμμασιν ἐνίοτε κραυγάζουσιν ἀδιακόπως ἀπὸ τῶν τοίχων βρωμερὰς ἐννοίας, διὰ μιᾶς λέξεως ἀποκαλύπτουσι βδελυρὰ πράγματα. Καὶ τὸ βλέμμα προσπίπτει ἀκουσίως, καὶ τὰ παιδιά διερχόμενα ἀναγινώσκουσιν ἐπὶ τῶν πινακῶν ἐκείνων τὰ ἐξάίρετα ἀποφθέγματα!

Ἐν αὐτῷ τῷ Πολυτεχνεῖῳ, παρ' ἡρωτηριασμένους ἀνδριάντας εὐρίσκονται τοιαῦται κακοῦθεις ἐπιγραφαί. Λάβε λοιπὸν τὰ τέκνα σου καὶ ἰδήγησον αὐτὰ εἰς τὰ ἐν αὐτῷ Μουσεῖῳ, διὰ νὰ συμπληρώσῃς τὴν ἀγωγὴν αὐτῶν. Αἱ ἐπιγραφαὶ ἐκείναι θὰ τὴν συμπληρώσουν μὲν χαρᾶ... Εἶνε φοβερὸν ἡ κακοῦθεια νὰ σὲ κυνηγῇ κατὰ πόδας, ἐν ταῖς ὁδοῖς, μέχρι τῶν δημοσίων οἰκοδομημάτων, μέχρι τῆς οἰκίας σου!

Ἄν ῥίψῃ τις λίθον κατὰ τῆς ὕαλου τοῦ παραθύρου μου θὰ τιμωρηθῆ, καὶ ἂν ῥίψῃ ὕβριν κατὰ τῆς ἠθικῆς τῶν προσφιλεστάτων μου ὄντων, μένει ἀτιμώρητος!

Θαυμάζω τὴν πολιτείαν, ἡ ὅποια μεριμνᾷ περὶ τῆς ἀσφαλείας τῶν ὕαλων τῶν παραθύρων μου καὶ ἀδιαφορεῖ περὶ τῆς ἀγωγῆς τῶν τέκνων μου.

Παρακολουθῶ μετ' ἐνδιαφέροντος τὰ δικαστικὰ τῶν ἐφημερίδων οὐδέποτε εἰδὼν τινα καταδικασθέντα ὡς προσβαλόντα τὰ δημόσια ἤθη. Θ' ἀναπνεύσω τὴν ἡμέραν ἐκείνην καθ' ἣν ἴδω ἑκατὸν καταδικαζομένους αὐστηρῶς, χαρακτηριζομένους ὡς προσβολῆς κατὰ τῶν δημοσίων ἠθῶν καὶ πάσης ὕβρεως ἐν ταῖς ὁδοῖς καὶ πάσης ἀσέμνου ἐπιγραφῆς. Τοιαῦτα δὲ λέγων ἀξιῶ οὐχὶ τυραννικὴ ἀλλὰ δικαία νὰ καταστῇ ἡ πολιτεία. Φαινομένη ἐπεικὴς πρὸς τοὺς κακοὺς δεικνύεται

ἄστοργος πρὸς τοὺς καλοὺς. Νομίζω ὅτι ὀφείλει νὰ ἔχη πρὸς τοὺς ἐναρέτους τὰ αὐτὰ τοῦλάχιστον καθήκοντα οἷα καὶ πρὸς τοὺς διεσθαρμένους. Ἐκτὸς τούτου δὲ, νομίζω ὅτι ἡ τοιαύτη αὐστηρότης δὲν παραβιάζει τὸ παράπαν τὴν ἐλευθερίαν οὐδενός. «Ἡ ἐλευθερία πολίτου τινός λήγει ἐνθα ἄρχεται ἡ ἐλευθερία ἐτέρου πολίτου.» ἐθέσπισεν ἡ γαλλικὴ ἐθνοσυνέλευσις.

Λοιπὸν ἡ ἐλευθερία τῶν καθαυμάτων πρὸς βωμολογίας ὀφείλει νὰ λήγῃ ἐκεῖ ὅπου ἄρχεται ἡ τῶν τιμῶν ἀνθρώπων πρὸς ἀνατροφὴν τῆς οἰκογενείας των!...

Ο ΓΕΡΟΣΤΑΘΗΣ

ΛΙΜΟΙ ΕΝ ΕΥΡΩΠῃ.

Αἱ σιτοδεῖαι εἶνε διὰ τοὺς λαοὺς ὅ,τι ἡ πείνα διὰ τὰ ἄτομα, ὡς ἀποδεικνύεται τοῦτο ἐκ τῆς ἱστορίας τῶν λιμῶν κατὰ διαφόρους ἐποχάς. Γάλλος τις δόκτωρ, ὁ Βορδιέ ἐν τῷ συγγραμματί του Ἰατρικὴ Γεωγραφία μνημονεύει τοὺς κυριώτερον ἐκ τῶν λιμῶν, οἵτινες ἐνέσκηψαν ἐν Γαλλίᾳ ἀπὸ τοῦ ἐνάτου αἰῶνος.

Ἀπὸ τοῦ 987 μέχρι τοῦ 1059 συνέβησαν 48 ἐπιδημιαὶ λιμοῦ. «Κατὰ τὸ ἔτος 1000, λέγει ἱστορικός τις, οἱ πλοῦσοι κατέστησαν ἰσχυροὶ καὶ ὄχροί, καὶ οἱ πτωχοὶ ἔτρωγον ἀγρίας ῥίζας· πολλοὶ κατεβρόχθισαν ἀνθρωπίνους σάρκας. Ἐπὶ τῶν ὁδῶν οἱ ἰσχυροὶ συνελάμβανον τοὺς ἀδυνάτους, κατέσχιζον αὐτοὺς, καὶ ψήνοντες ἔτρωγον. Ἐν τῇ τρώγλῃ ἐπαίτου τινός ἀνεκάλυψαν 48 κεφαλὰς ἀνδρῶν καὶ παιδιῶν.

Κατὰ τὸ 1356 ἡ πείνα ὑπῆρξε φοβερά. Οἱ χωρικοὶ, μετὰ τὴν σιτοδεῖαν τοῦ Ποατιέ, περιεζωσμένοι ὑπὸ τῶν Ἄγγλων καὶ τῶν εὐγενῶν, δὲν ἠδυνήθησαν οὔτε νὰ συγκομισῶσι οὔτε νὰ σπείρωσι, καὶ ἀπέθανον ὑπὸ τῆς πείνης πολυάριθμοι.

Κατὰ τὸν 15ον αἰῶνα τόσῳ μεγάλη ἦτον ἡ ἀθλιότης, ὥστε οἱ ὑποδηματοποιοὶ ὑπολογίσαντες τοὺς εἰς τὴν συντεχνίαν των ἀνήκοντας νεκρούς, εὗρον ὅτι εἶχον ἀποθάνει 1800 ἐξ αὐτῶν εἰς διάστημα δύο μηνῶν. Κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην 24,000 οἰκίαι ἐν Παρισίοις ἔμειναν ἐγκαταλειμμέναι, καὶ οἱ λύκοι, οἵτινες ἀνὰ συμμορίας διέτρεχον τοὺς ἀγρούς, εἰσῆρχοντο τὴν νύκτα εἰς τὴν πόλιν.

Ἐν ἔτει 1638, ἱστορικός τις διηγεῖται ὅτι εἰς τὰ περίχωρα τοῦ Μῆτς αὐῖός τις εἶχε φάγει νεκρὸν τὸν πατέρα του, εἶτα δὲ τὸν υἱόν, ἀποθανόντα, κατέφαγεν ἡ μήτηρ! » Μεταξὺ Μῆτς καὶ Νανσύ ἐνήδρευον οἱ χωρικοὶ ὅπως, συλλαμβάνοντες καὶ φονεύοντες τοὺς διαβάτας, ἐθίωσιν αὐτούς.

Ἡ ἐπὶ Λουδοβίκου ΙΕ' σύμβασις, ἡ διατάσσοσα τὴν ἀγορὰν τῶν γεννημάτων, ἔσχεν ὡς συνεπειὰς τοὺς λιμούς τοῦ 1740, 1741, 1742, 1745. Ἐνέσκηψαν πρὸς τούτοις λιμοὶ κατὰ τὸ 1767, 1768, 1775, 1776, 1784, καὶ 1789, ὅστις ὑπῆρξεν ὁ τελευταῖος.

Ἀπὸ τῆς προκηρύξεως τῆς ἐλευθερίας τοῦ ἐμπορίου καὶ τῆς ἐξαγωγῆς οἱ λιμοὶ ἐξηφανίσθησαν, ἀλλ' ὄχι ἐτι πανταχόθεν. Ἐνίοτε ἐμφανίζονται ἐν Εὐρώπῃ ἐνεκα τῆς ἀτελοῦς ἐξελιξέως τῆς ἐργασίας, καὶ ἡ βιομηχανία προσομοιάζει ἐτι τὸν Κρόνον τοῦ μύθου τὸν κατεσθίοντα τὰ τέκνα του. Μάρτυς τούτου ὁ ἐν Φλανδρίᾳ λιμὸς κατὰ τὸ 1847. Ἡῤῥησαν κατὰ 87,000 αἱ ἀποβιώσεις, καὶ αἱ γεννήσεις ἠλαττώθησαν κατὰ 27,000.

Τῷ 1846 ὁ λιμὸς τρομερὸς ὑπῆρξεν ἐν Σιλεσίᾳ. Ἀπὸ τοῦ 1880 ὁ λιμὸς ἐπικρατεῖ ἐτι ἐν Ἰρλανδίᾳ μετὰ τῶν ἀσθενειῶν, αἵτινες συνοδεύουσιν αὐτὸν.

Κατὰ τὸν παρόντα αἰῶνα αἱ Ἰνδίαὶ κατεστράφησαν ὑπὸ τοῦ λιμοῦ. Ὁ τελευταῖος αὐτῶν, προξενηθεὶς ὑπὸ τῶν ἀκρίδων, διήρκεσεν ὀκτωκαίδεκα μῆνας. Ἐπὶ 239 ἑκατομμυρίων κατοίκων 74,000,000 ὑπέστησαν αὐτόν, ἤτοι πλεόν τοῦ τρίτου. Ὁ ὀλικὸς ἀριθμὸς τῶν θυμάτων ἀνῆλθεν εἰς 3,500,000.

Τῷ 1880 ὁ λιμὸς ἐπῆλθεν ἐν Ἀρμενίᾳ.

Κατὰ τὸ 1867-1868 τὴν Ἀλγερίαν ἐμάστιζον ἀκρίδες, πόλεμοι, καὶ ἀνυδρία. « Ὄφθησαν τότε, ἀφηγεῖται τις, ἀνθρώπιναι οἰκογένειαι συναγειρόμεναι μετὰ θηριωδῶν τρόπων, ὑπὸ τὸ κέντρον τῆς πείνης, καὶ ἀγρίως ὀρυῶσαι κατὰ τῶν πόλεων ». Ἀπωλέσθησαν τότε 217 χιλιάδες ἰθαγενῶν.

Τῷ 1875, ἐν Κίνα, ἐπὶ διαστήματος 700,000 τετραγωνικῶν χιλιομέτρων, κατοικουμένου ὑπὸ 70 ἑκατομμυρίων, δὲν εἶχε καταπέσει οὐδὲ σταγὼν ὕδατος ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν. Ἡ πείνα ἦτο φρικώδης· οἱ νεκροὶ, ἐγκαταλελειμμένοι πανταχόθεν, κατεβιβρώσκοντο ὑπὸ τῶν ἐπιζώντων.

Κατὰ τὸν πόλεμον τῆς Κριμαίας, ὅτε ὁ στρατὸς κατεῖχε τὸ ἔδαφος τῆς χερσονήσου, στρατηγὸς τις ἔγραφεν: « ὁ στρατὸς εἶνε ὡς τὸ πλῆρωμα πλοίου ταξιδεύοντος ἐν Ὀκεανῷ· τὸ ἔδαφος τῆς Κριμαίας κατέστη τοσοῦτω γυμνὸν καὶ ἄγονον, ὥστε ὁμοιάζει πρὸς κατάστρωμα πλοίου ».

Ἐπάρχουσιν ἐτι ἄνθρωποι θεωροῦντες τοὺς λιμούς, τὰς ἐπιδημίας καὶ τοὺς πολέμους ὡς ἔργα προνοίας, ὡς ἀνγκαῖα κακὰ, ἄνευ τῶν ὀπίων ἢ γῆ θά ἦτο λίαν στενὴ ὅπως περιλάβῃ πάντας τοὺς ἀγωνιζομένους τὸν περὶ ὑπαρξέως ἀγῶνα, ἀφ' ὧν μᾶς ἀπαλλάττει ὁ θάνατος.

« Πρὸς ἀπόκρισιν εἰς τοὺς τοιαῦτα δοξάζοντας, λέγει ὁ δόκτωρ Βορδιέ, ἀρκεῖ νὰ ὑποδείξω-

μεν εἰς αὐτοὺς πόσον μεγάλαι γῆς ἐκτάσεις μένουσιν ἐτι ἀκαλλιέργητοι, καὶ πόσον ἀραιὸς εἶνε ἀκόμη ὁ πληθυσμὸς ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἡμετέρου πλανήτου. Πρὶν ἢ στέρξωσι τὴν ἐκ προνοίας κατάλυσιν τῶν πλείστων πρὸς ὄφελός τινων, οἱ πεπολιτισμένοι λαοὶ πρέπει νὰ ἔχωσιν ὑπ' ὄψιν ὅτι ἡ μετανάστευσις καὶ ὁ οἰκισμὸς ἐπὶ τῶσων μερῶν γῆς παρθένων ἐτι ἐξασφαλίζουσι τοὺς ἐκ τοῦ ἀνθρωπίνου ξεχειλισματος κινδύνους. Ἄς πεισθῶσιν ὅτι οἱ πόλεμοι, αἱ ἐπιδημίαι καὶ οἱ λιμοὶ θέλουσιν ἐξαφανισθῆ ὑπὸ τὸ ἐξογκούμενον κύμα τῆς προόδου. Ἄλλὰ δὲν προσηγγίσασμεν ἐτι τὸν χρυσοῦν αἰῶνα ».

π.

Ο ΒΟΥΛΓΑΡΟΣ

Πατρίς, καὶ ξένους μάγεψε τῆς 'λευθερίας σου τᾶστρο,
Τὸ φῶς τοῦ Ἑικοσέιναι
Τοὺς εἶδε κάθε κάμπος σου, κάθε βουνὸ καὶ κάστρο
Νὰ σκοτωθοῦν γιὰ Σένα.

Τὸ Μισολόγγι ἔζωνεν ἡ λόγχη τοῦ Μπραμίη,
Κι' ὁ λιάνης τοῦ Κιουτάγια,
Κι' ἐπάνω του παράστεκε μετὰ τραγούδια ἡ Φήμη
Κι' ἡ δόξα μετὰ τὰ βᾶγια.

Κι' ὅπως ἄνθρωποι ἀγνώριστοι καὶ ξένοι πέρα πέρα
Σὲ μιὰ ἐκκλησιά τρέχουν,
Κι' ἀδερφωμένοι στέκονται, γιατί, κοινὴ μητέρα,
Μιὰ πίστι ἔλοι ἔχουν,

Παρόμοια τῆς Ρούμελης καὶ τοῦ Μωριά τ' ἀσκέρια
Καὶ τὰ καπετανάτα
Ἐς τὸ Μισολόγγι ἀδερφώσαν κ' ἐσμίαν ταίρια ταίρια
Μὲ τῆς Φραγκιάς τὰ νιάτα.

Σκορποῦν πουλιὰ κάθε λογῆς ἀπὸ 'ψηλὸ πλατάνι
Μιὰ τρυφερὴ ἄρμονία
Κ' εἰς γλώσσαις καθεμίᾳς λογῆς 'ς ταῦτιά τῶν Τούρκων
φτάνει
Μιὰ λέξι: 'Ελευθερία!

Πρῶτ' ἡ Ἀγγλία ἔτρεξεν ὀλόφωτη ἐλπίδα
Τὸν Μπαύρον νὰ μᾶς φέρη.
Μᾶς στέλνει μετὰ τὸ Μάγερ της τοῦ Τέλλου ἡ πατρίδα
Κοντούλι καὶ μαχαίρι.

Δίνει τραγούδια, χρήματα καὶ χέρια ἡ Γαλλία,
Κ' οἱ Γερμανοὶ ἔρχουνε
Τὰ γαλανὰ κορίτσια των καὶ τὰ σοφὰ βιβλία,
Κ' ἐδῶ μ' ἐμᾶς πεινοῦνε.

Ὁ Ἰταλὸς τῆς σκλάβας τοῦ πατρίδος τὴν ἀγκάλη
Τὴν παραιτεῖ γιὰ Σένα:
« Ἐχετε γειὰ τοῦ τόπου μου κιτριὰς, νεράκια, κάλλη
Μυριοτραγουδιμένα! »

Παραιτημένη ἀπὸ παντοῦ 'ς τοῦ Ρώσου τὴ μανία,
Δὲ βρίσκει ἐν' ἀντιπύλι,
Μὰ βρίσκει δύο της παιδιὰ κ' ἡ ἔρμ' ἡ Πολωνία
Ἐς τὸ χῶμά σου νὰ στείλη.